

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i codziennym urzędowym Dziennikiem, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 złr. 15 kr., miesięcznie 1 złr. 25 kr.
Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 40 kr., miesięcznie 1 złr. 40 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr.
następnie po 2 kr. m. k

Na mocy wyższego rozporządzenia upoważnionym jest kantor pr. Gazet Gal. wydawca DZIENNIK URZĘDOWY Urzędem podległym c. k. Finansowej Dyrekcji krajowej, tylko za uprzednim nadesłaniem świadectwa, że kantor był wezwany; — zaś wszystkim innym Urzędem i Władzom wydawać się mają odpowiednie egzemplarze Dziennika urzędowego wtedy, jeżeli w przesyłce Inscryratu wyraźnie onych wymagały.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia.
— Francya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Grecya. — Turcyja.
— Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 28. paźdz. Dnia 4. i 18. listopada r. b. odbędą się pisemne egzamina ogólne (Staatsprüfungen) oddziału powszechnego w gmachu magistratu tutejszego.

Od prezesa c. k. komisji dla egzaminów ogólnych oddziału powszechnego.

Sprawy krajowe.

(Lit. „kor. austr.“ o urzędach obwodowych.)

Obok połączenia spraw politycznych i sądowniczych najniższej instancji w urzędach okręgowych jest przywrócenie urzędów obwodowych niezaprzeczeniem najważniejszym punktem nowego organizmu administracji.

Urzęda obwodowe miały w pierwotnym urządzeniu swoim za Cesarza Józefa przedewszystkiem przeznaczenie stanowić kontrolę nad istniejącą jeszcze podówczas pod uciążliwymi formami administracją patrymonialną, czuwać nad ścisłym wykonywaniem monarchycznych ustaw i rozporządzeń przez organa dominikalne i opierać się wszelkiemu dowolnemu rozszerzaniu praw i pretensji dominikalnych. Poddany doznawał przeto ze strony tych władz opieki i bezstronnego przestrzegania ustaw we wszystkich sprawach odnoszących się do stosunku poddańczego. Z tego dobroczynnego i przez długie lata z konsekwencyą wykonywanego przeznaczenia urzędów obwodowych pochodzi głęboko zakorzenione zaufanie ludu wiejskiego do tej instytucji. Włościanin znajdował zawsze w tem zaspokojenie, że sprawy swoje widział w ręku władzy monarchycznej, równie jak urzęda obwodowe właśnie w tem powszechnym przekonaniu o ich bezstronności znajdowały siłę w popieraniu praw dominikalnych i w skłanianiu poddanego do pełnienia prawnych należności.

W tych stosunkach zaszyły od owego czasu znaczne zmiany. Ciągłe udoskonalenie prawodawstwa politycznego i urbaryalnego uregulowało w ostatnich latach istnienia stosunku poddańczego dokładniej prawne stosunki, tak, iż każdy znał swoje prawa i swe powinności, a gdzie zachodziły spory, tam dokładnie oznaczoną była droga procesu.

Ludzkość właścicieli ziemskich i większa oświata ludu wiejskiego złagodziły znacznie stosunek między nimi w porównaniu z upływnymi wiekami.

Właściwe uciemiężenia lub jawne konflikta należały mianowicie w dawnych prowincjach austriackich do wyjątkowych zjawisk, a gdzie się pojawiły, tam je rząd załatwiał bez trudności.

Zdarzenia najnowszych czasów, których rezultatem było zupełne zerwanie związku poddańczego i uwolnienie gruntu od ciężarów, wywołały zupełną zmianę w stosunkach politycznych, nie może przeto już być zadaniem urzędów obwodowych pośredniczyć między właścicielami ziemskimi i poddanymi. Mimo to przekonani jesteśmy, że ludność z ukontentowaniem powita przywrócenie urzędów obwodowych.

Największa część ich obowiązków przeszła była na starostwa okręgowe, które w nadzwyczajnie krótkim czasie poznały potrzeby służby, i w wysokim stopniu sobie zjednały szacunek i zaufanie ludności.

Ale dla rozwinięcia zupełnej swojej czynności brakowało im najniższego organu dla bezpośrednich spraw osób i korporacji. Starostwa okręgowe nie były zdolne, tak jak były urządzone, objąć wszystkie sprawy załatwiane dawniej przez urzęda patrymonialne, a w takim znów razie nie byłyby mogły zarazem wykonywać funkcji

urzędów obwodowych. Mniej jeszcze przygotowane były gminy na to zająć miejsce kancelaryi dominikalnych i z odległości starostwa okręgowego od gmin i z mnóstwa poleceń, jakie odbierały administracje gmin, wynikała dla nich tak znaczna liczba spraw i tak wielka odpowiedzialność, że przeszło stanowisko przełożonych gmin bardzo nieprzyjemnym się stało i powszechnie czuć się dało życzenie, aby władze monarchyczne więcej były zbliżone do gmin, i aby gminom ściśniono zakres działania.

Przez urządzenie urzędów okręgowych ułatwi się więc znacznie położenie administracji gminnych, a urzęda obwodowe w tem się głównie różnić będą od starostw okręgowych, że te służyć im będą za podstawę, a urzęda obwodowe nie będą pełniły bezpośredniej służby wykonawczej, lecz tylko kontrolującą i nadzorczą.

Przy uchyleniu stosunku poddańczego i wobec organizacji i zakresu działania urzędów okręgowych da się także przy urządzeniu urzędów obwodowych przyprowadzić do skutku tania i pojedyncza administracja. Nie będzie zapewne potrzeby przy odgraniczeniu obwodów trzymać się wszędzie dawniejszego podziału, ale w wielu miejscach stosownymi się okazać większe terytoria administracyjne bez uszczerbku dla służby. W te urzęda obwodowe zleją się także zaprowadzone w kilku prowincjach rządy obwodowe, gdyż ich zakres działania częściowo przechodzi na urzęda obwodowe, częściowo na rządy krajowe. Z ogólnej dotacji dla urzędów obwodowych i okręgowych okaże się przeto znaczne oszczędzenie w porównaniu z dotychczasowymi kosztami dla rządów obwodowych i starostw okręgowych. Ale daleko większymi okazać się redukcye wydatków państwa w sądownictwie przez połączenie spraw sądowych i administracyjnych w urzędach okręgowych.

W mniejszych krajach koronnych, mianowicie w Karyntyi, Krajinie, dolnym i górnym Szląsku, Salzburgu i na Bukowinie nie będzie urzędów obwodowych, ale nadzór nad urzędami okręgowymi należąc będzie bezpośrednio do rządu krajowego.

Komisje organizacyjne są już czynne we wszystkich przynależnych krajach koronnych. Z ich projektów będzie można bliżej i numerycznie oznaczyć uzyskane oszczędzenia w wydatkach. (L. k. a.)

(Wyrok c. k. Wiedeńskiego sądu wojennego.)

Wiedeń, 26. października. Wyrokiem organizowanego w Wiedniu wojennego sądu dla rozpoznania politycznych zbrodni z dnia 7. września b. r. osądzono: że Adam hrabia Potocki, rodem z Łańcuta w Galicyi, mający 30 lat, religii katolickiej, żonaty, ojciec trojga dzieci, właściciel wielu dóbr w Królestwie Polskiem i w Galicyi, w wykonanej według prawnych przepisów indagacji przekonany jest ze zbiegu okoliczności, że należał w najnowszym czasie, to jest od miesiąca maja 1848 do przedsięwzięcia i zamachów partyi rewolucyjnej dla przywrócenia niepodległego Polskiego Królestwa, jakie przed rozbiorem istniało, a zatem do obalenia rządu w połączonych pod koroną Austrii polskich krajach; przeto Adam hrabia Potocki za uczestnictwo w zbrodni stanu, na mocy piątego wojennego artykułu, §. 2. artykułu 34., tudzież §. 1. i 2. artykułu 61. wojskowego karnego kodexu, w połączeniu z proklamacją o stanie oblężenia dla Galicyi, Krakowa i Bukowiny z dnia 10. stycznia 1849, skazany został na sześciolatekni forteczny arszat w kajdanach.

Gdy namieniony wyrok w drodze prawa potwierdzono, widział się Jego c. k. Apostolska Mość najlaskawiej spowodowanym darować inkwizytowi zasądzoną przez sąd wojenny karę, poczem hrabia Adam Potocki zaraz po wykonanej dnia 21. b. m. publikacji wyroku na wolność wypuszczony został.

Z c. k. sądowo-wojennej sekcji wojskowego rządu w stołecznym i rezydencyonalnym mieście Wiedniu.

Wiedeń, 25. października 1852.

(W. Z.)

Ameryka.

(Litogr. „koresp. austr.“ o nieporozumieniu między Stanami zjednoczonymi i rządem wyspy Kuby.)

„Litografowana korespondencya austriacka“ z dnia 26. października pisze: Otrzymałiśmy właśnie ważną wiadomość telegraficzną z Londynu z dnia wczorajszego, według której dowiedziano się

tam z poczty nadesłanej z Nowego Jorku z 13go października o zaszczeniu nieporozumieniu między Stanami zjednoczonymi i rządem wyspy Kuby. Wypadek jest następujący: Jeneralny kapitan Hawanny nie pozwolił wylądować depeszom i pasażerom amerykańskiego okrętu „Crescent.“ Zwołano więc meetingi w kilkunastu miastach amerykańskich dla spowodowania rządu Stanów zjednoczonych do ządania satysfakcji. Do Kuby przeznaczono dwa wojenne okręta amerykańskie, przed Hawanną zaś znajduje się już kilka francuskich okrętów wojennych.

Wnosząc z łatwej drażliwości Amerykanów i wiadomych usiłowań ich względem przyłączenia wyspy Kuby do swych rozległych posiadłości, może wypadek ten pociągnąć za sobą daleko większe i ważniejsze skutki, niżby się po całej tej sprawie spodziewać można. Jakoż niepodobna wątpić o tem, że kapitan jeneralny ze względu tylko na utrzymanie bezpieczeństwa publicznego nie dozwolił wylądowania. Względy te powinienby każdy rząd lojalny ocenić i szanować, a według pojęć europejskiego prawa międzynarodowego nie mogłoby ztąd przyjść do jakiegokolwiek nieprzyjaźni. Nie chcemy też pośadzać w tej mierze rząd amerykański, i spodziewamy się raczej po nim, że doloży wszelkich usiłowań do poskromienia politycznych namiętności podwładnych swoich pragnących zawojowania Kuby. Wprawdzie zachodzą przytem różne stosunki sprawę tę wiklające i utrudniające, a mianowicie blizki wybór prezydenta, który nawet niejednego rozważnego kandydata dla samej już popularności prowadzi do głośniejszego czynu, dalej ultra-demokratyczną wolnością nadwątlona władza publiczna, a w końcu polityka tradycyjna, która bez szczególnego rozszerzenia granic państwa. Zresztą należy się przygotować na to, że posiadłości hiszpańskie w Ameryce, ten ostatni zażytek świetnych niegdyś zdobyczy, przetrwać będą musiał twardą jeszcze próbę. Tymczasem jednak znajdzie zapewne Hiszpania siłą pomoc u europejskich mocarstw morskich, którym wiele na tem zależy, ażeby Kuba nie przeszła w posiadłość Stanów zjednoczonych.

Od dawniejszego już czasu istnieje w miastach południowych i portowych w północnej stronie tajny związek, dążący do oswobodzenia wyspy Kuby z pod hiszpańskiego zwierzchnictwa. Jestto związek daleko sięgający, zajmuje się wielkimi planami i posiada też środki odpowiednie. Należy się słusznie obawiać, że związek ten nie opuści terazniejszej sposobności do podsycecia niezgody i sprowadzenia większych jeszcze zakłóceń. Jestto więc teraz więcej niż kiedykolwiek powołaniem i obowiązkiem rządu Stanów zjednoczonych wystąpić z całą siłą przeciw temu niebezpiecznemu stowarzyszeniu, jeżeli się nie chce tego doczekać, że jeden z klubów przywłaszczy sobie powagę stanowienia o wojnie i pokoju, i wywinie tę władzę zupełnie z rąk prawowitej władzy krajowej. (L. k. a.)

Hiszpania.

(Mianowanie jenerala Olloqui. — Komisya dla sprawy Fueros baskijskich. — Junta konszularna dla spraw zagranicznych.)

Madryt, 14. października. *Gaceta Militar* zapowiada, że jenerał Olloqui otrzymał rozkaz udać się niezwłocznie na wyspę Kuba dla objęcia tam funkcji jenerałnego komendanta departamentu centrum i gubernatora w Puerto-Prinzipe. Wkrótce za nim pójdą pozostałe wojska, które w Santander na okręt wsięda.

— Dzisiaj zbierze się po raz pierwszy nowomianowana komisya dla ułożenia w porozumieniu z delegowanymi Baskijskich prowincyi projektu, względem Fueros tych prowincyi.

— Rozporządzeniem z d. 12. b. m. nakazano, aby podsekretarze i oddziałowi szefowie ministerstwa spraw zagranicznych utworzyli juntę pod nazwą junty konszularnej dla spraw zagranicznych. Ta będzie naradzać się nad wszystkimi kwestyami polityki zagranicznej,

które minister jej przedłoży. Większość junty będzie ogłaszać swe uchwały. Wskwestyach szczególnych może minister dodać juncie osobę, która z specjalną sprawą zupełnie jest obeznana. — Udział tej osoby ustaje jednak w chwili, gdy ta specjalna kwestya jest załatwiona. (Wien. Ztg.)

Anglia.

(Flota angielska w Corfu.)

Według wiadomości z nad-morza śródziemnego przybyła flota angielska d. 19. b. m. przed Corfu. Jej imponująca siła tudzież to, że oczekuje dalszego jeszcze wzmocnienia, utrzymuje okolice morza śródziemnego w nieustannej ciekawości i w oczekiwaniu. (L. k. a.)

Francya.

(Kwestya przywrócenia Cesarstwa przedmiotem zajęcia powszechnego.)

Paryż, 20. października. Przedmiotem zajmującym powszechnie i wyłącznie uwagę publiczną jest przyszłe przywrócenie cesarstwa. Stadya, które ta sprawa jeszcze ma przebyć i uposażenia przyszłego cesarskiego dworu są przedmiotami rozmaitych domysłów. — Gdy jednak senat dopiero 4. listop. się zbierze i musi poświęcić niejaki czas rozpoznaniu podanych do niego petycji o cesarstwo, równie jak obradom nad stosunkami państwa, kwestyi o sukcesji, niemniej ułożeniu projektów do zmiany konstytucyi, przeto sądzą, że powszechne głosowanie nad mającym się ludowi przedłożyć konsultem, tudzież rozpoznanie i zestawienie głosowania przez legislacyjne zgromadzenie przed czterema tygodniami nie nastąpi. Dekretowane w zeszłym roku dnia 2. grudnia powszechne głosowanie odbyło się dnia 20. i 21. grud., i tylko niezmiernym usiłowaniami powiodło się rezultat w ten sposób zestawić, że go dnia 1. stycznia publikowano. A choćby i ta razą głosowanie cokolwiek przyspieszono, to obrady i czynności obu ciał państwa, zabiorą niemało czasu. Sądzą więc powszechnie, że głosowanie nastąpi około 20. i 21. listopada, legislatura będzie zwołana na dzień 26. listopada, a proklamacya rezultatu głosowania, a tem samem nową formę rządu odbędzie się d. 2. grudnia. (W. Z.)

(Adresy imperialistyczne. — „Constitutionnel“ o wypadkach ostatnich dziewięciu miesięcy. — Statystyka kryminalna. — Wiadomości potoczne.)

Paryż, 22. października. Dziennik urzędowy nieprzestaje ogłaszać adresy imperialistyczne, których liczba codziennie się powiększa. Niektóre z nich stylizowane są do osoby prezydenta republiki: w takim więc wypadku wychodzi na nie odpowiedź z pałacu Elysée ze strony drugiego szefa gabinetu *Albertu de Dalmas*.

— Dnia jutrzejszego wieczór przyjmować będzie prezydent republiki w St. Cloud członków prawodawczego ciała. Deputowani będą mogli prezentować się w czarnych frakach (*habit de ville*).

— W *Tuileryach* przywrócono jeden ze zwyczajów zachowywanych podczas monarchyi: Za przybyciem prezydenta republiki do *Tuileryów* zatykają chorągiew nad pawilonem „de l'horloge“, a w nieobecności jego znów tę chorągiew zdejmują. — *Constitutionnel* zamieszcza przegląd wypadków z ostatnich 9ciu miesięcy, a mianowicie od 2go grudnia, i twierdzi, że Ludwik Napoleon zasłużył sobie ze wszech miar na godność cesarską. Armia i urzędnicy w ogóle odzyskali znówu przynależne im poważanie, dochody skarbowe pomnożyły się w ciągu pomienionego czasu o 38 milionów, renty podniosły się nadzwyczajnie, konsumpcya i produkcya ożywiły się nanowo, wartość majątków i zarobek daleko znaczniejsze niż przedtem, między klasami pracującymi postrzegać się daje lepszy byt i większe przykladanie się do pracy, oto są według dziennika *Constitutionnel* świetne rezultaty, które zawdzięczyć należy usiłowaniam utrzymywania spokoju i utrwalecia władzy, a przedewszystkiem spiesznym i odważnie skutecznym środkiem Ludwika Napoleona.

Zwierzciadło weneckie.

(Ciąg dalszy.)

Wszyscy mieszkańcy w Cradiden ubolewali nad tem, że pan ich popadł w takie ręce, i że tak niecnie prowadził życie; bowiem za młodu był Erntoft dla swej żywości ich ulubieńcem i ludzie prorokowali, że kiedyś stanie się dzielnym i roztroptym mężem; ale takie przepowiednie ziszczają się rzadko, a nawet sama ta życzliwość, która je tworzy, przyczynia się nieraz do tego, że się wieści takie bynajmniej nie sprawdzają.

Tak trwało przez kilka tygodni, i codziennie prawie dowiadywała się spokojna przedtem wieś ze zgrozą i oburzeniem o nowych zdróżnościach, jakich się dopuszczano w zamku. Pomijam tu wiele z tego, co wówczas mówiono, poczęści dlatego, że jak to zwykle się dzieje, wszystkie te gorszące powieści były niezmiernie przesadzone, a po części, że opowiadanie ich oddaliłoby mię od rzeczy, gdyż zamierzyłem sobie tylko opowiedzieć tu wkrótkości ostatnią katastrofę tej historii familijnej, której, jeżeli się niemylę, jestem jedynym jeszcze żyjącym świadkiem w tej chwili.

Było to w słotny wieczór lipcowy; — widok posępnego nieba tkwi mi jeszcze tak żywo w pamięci, jak wczorajszy zachód słońca; — ja wracałem z odwiedzin od mieszkającego za wsią plebana i właśnie stałem przy drodze i przypatrywałem się z zajęciem bly-

szącym wśród krzewów muszkom świętojańskim, gdy nagle nadleciał od strony zamku w największym pędzie jednokonny wózek i siedzący w nim mężczyzna, w którym potem poznałem młodego Ruthina, zawołał na mnie zatrzwaszającym głosem:

— „Na miłość Boga posłuchaj Pan! Wszak pan jesteś Mr. Hadleigh? Niebyłbyś łaskaw udać się jak najprędzej na zamek? Lord Erntoft umiera z winy niegodziwego Bardsleya! Ja wiedziałem, że z ich szalonej rozpusty jakieś nieszczęście wyniknie. Spiesz się Pan! Ja jadę po lekarza — na miłość Boga, spiesz się Pan!“

Po tych słowach popędził dalej błotnistą drogą; — ja zaś udałem się bez zwłoki ku zamkowi na przelaj przez łąkę, potem przez most i bramę wiodącą do parku. Szedłem bardzo rączo, jednak przez całą tę niedaleką drogę ścisnęło me serce jakieś przecucie nieszczęścia. Są ludzie, którzy takie przecucia nazywają zabobonami — ale niesaż to raczej życzliwe przestrogi, które nas przygotowują na nadchodzącą burzę?

Nakoniec wszedłem na zamek. We drzwiach spotkałem jednego ze służących, którego trupia bladeść zdradzała przestroch i wzruszenie. Stan rzeczy zaś wewnątrz zamku nadaremnie siliłbym się opisać. Samego lorda zaniesiono prawie bez duszy do sypialnej ko-

— Minister sprawiedliwości *Abatucci* przedłożył księciu prezydentowi dokładną *statystykę kryminalną* obejmującą pierwszy dłuższy okres lat 25ciu (1826 do 1850). Główne jej szczegóły są następujące: Liczba przekroczeń istniejących ustaw powiększyła się w ogóle dosyć znacznie. (W pierwszych czterech latach tego peryodu wynosiła liczba spisanych protokołów, skarg i denuncyacji różnego rodzaju w przecięciu 114,181, w ostatnich czterech latach 225,982, prawie drugie tyle). Liczba zbrodni przeciw bezpieczeństwu osobistemu powiększyła się z 1354 na 1778 w przecięciu; między tem przychodzą właściwie tylko gwałty zadane płci żeńskiej, które się istotnie pomnożyły bez zwykłego stosunku do pomnożenia się stanu ludności; do tej kategorii policzono znów zamachy przeciw osobom niedorosłym dokonane, które się najbardziej pomnożyły, a mianowicie liczba ich potroiła się, gdyż z 136 przyszło do liczby 420 w przecięciu rocznie. Zbrodni przeciw bezpieczeństwu własności było 3381, dawniej zaś 4022 do roku, zaczęło mniej teraz przypaść; wszakże to zmniejszenie odnosi się tylko co do kradzieży z włamaniem się, gdy tymczasem fałszerstwa, fałszowanie monety, podstępne bankructwa, wzniesione umyślnie pożary, wyłudzenie i wymuszenie dokumentów lub podpisów, zwykłe kradzieże, nadużycie zaufania i oszukaństwo w sprawach handlowych znacznie się pomnożyły. Sprawozdanie ministra sprawiedliwości zawiera w końcu następującą uwagę: „że poszanowanie dla własności we Francyi wcale się nie wzmoгло; chęć wzięła się do innych tylko środków, i zamiast gwałtu użyła podstępu.“ Zbrodnictwo pomnożyło się dziesięćkrotnie, przy trzymających włóczęgów było drugie tyle, za opór przeciw urzędnikom i agentom władzy publicznej podpadło karze trzykroć tyle osób co dawniej, liczba przekonanych o rozpustę potroiła się, w ogólności zaś powiększyła się liczba wszystkich przestępstw w mniejszym lub większym stosunku. — Między obwinionymi o zbrodnie osobami znajdowała się tylko szóstą część z płci żeńskiej, a piąta część co do przestępstw. Liczba całkiem zaniebanych we względzie moralnym wynosi teraz mniej o jedną dziesiątą część pomiędzy obwinionymi osobami, co wskazuje na pewny postęp oświaty powszechnej. — Liczba skazanych wyrokiem sądu Przysięgłych powiększyła się, natomiast jednak wypadły kary łagodniejsze.

— *Sprzedaż prywatnych dóbr rodziny Orleańskiej* trwa ciągle. Codziennie prawie wychodzą nowe ogłoszenia sprzedaży.

— *Jenerał Castelbajac*, poseł francuski przy dworze rosyjskim przybył z *Tuluzy* do Paryża, z kąd udaje się w dalszą podróż do Petersburga.

— Zeszłego wtorku odbyło się w Metz w przytomności wszystkich władz wojskowych i cywilnych uroczyste poświęcenie zaprowadzonego tam *Jezuickiego kolegium*. (G. Pr.)

Włochy.

(Zamach na życie prezydenta ministrów Baldasseroni.)

Według wiadomości z *Floreny* z d. 22. b. m. pchnął jakiś nieznanomy publicznie na ulicy wśród natłoku ludzi prezydenta ministrów Baldasseroni ostrą bronią. Sprawca umknął, a kilka osób aresztowano. Rana jest nieznaczna; prezydent ministrów nie przeżywał ani na chwilę czynności swojej. (Lit. kor. aust.)

Niemce.

(Sprostowanie. — „Augs. Allg. Ztg.“ o Izraelitach w Frankfurcie.)

Frankfurt, 22. października. *Fr. Post. Ztg.* oświadcza: „Rozgłoszona w różnych pismach wiadomość, że austriacki rząd zakupił niektóre okręta niemieckiej floty, jest nieuzasadniona. Również mylnie jest doniesienie o odbytem w ostatnich dniach posiedzeniu związkowego zgromadzenia; była tylko poufna konferencya obecnych

mnaty; z gości zaś jego leżał jeden pijany bez pamięci, a drugi, Bardsley, był u Goffreya. Jeden tylko Ruthin miał tyle przytomności umysłu, że pomyślał o pomocy lekarskiej; Bardsley bowiem starał się koniecznie przedstawić całą rzecz jako zwyczajny skutek przecięcia, i miał, jak się później okaże, swój ważny powód do tego. — Słudzy domowi, po największej części dopiero od niedawna przyjmowani, — gdyż starszych pooddalał lord Erntoft — stali po kilku w każdym pokoju, i szepotali z widoczną bojaźliwością między sobą. Tylko Mrs. Ursula, której Bardsley niepozwoił pozostać przy panu, zdawała się być najspokojniejszą ze wszystkich, ale mimo tego była także bardzo błada i stała zamyślona w sali, gdzie dokoła jeszcze były świeże ślady szalonej zabawy i marnotrawstwa tych, którzy w niej gościli.

Przez długi czas niemogłem się dopytać niczego, ale wkońcu dowiedziałem się o całym zdarzeniu od jednego ze służących, który był przy tem i opowiedział mi wszystko z najdrobniejszymi szczegółami.

Z tego pokazało się, że czterem tym panom przeszkodził tego dnia zrana jakiś przypadek pojechać do pobliskiego miasta, jak sobie to dniem przedtem ułożyli, i że potem przez cały ranek grali najspokojniej w bilar; po obiedzie, który lord kazał dać wcześniej niż zwykle, i przy którym wszyscy pili bardzo wiele wina, grali znowu przez jakiś czas w bilar, ale wkońcu zasiedli przy zielonym sto-

tutaj posłów związkowego sejmu, przyczem jak wiadomo, żaden protokół się nie pisze.“

— *Ludność izraelska* — tak pisze *Allg. Ztg.* — mocno czuje uposledzenie, jakiego doznaje przez nowsze uchwały senatu i stara się wszelkimi sposobami wpływać na wybory, by tym sposobem w miejskiej reprezentacji i w miejskim zarządzie znaczenie uzyskać. — Jedynym jej sprzymierzeńcem jest partya *Gotajaska*, która przeto odwdzięcza się poniekąd za to, że w poprzednich wyborach Izraelici pomogli kandydatom partyi *Gotajskiej* do zwycięstwa. A lubo niemyślmy w groźby, wyrzeczone przez niektórych izraelskich agitatorów z edwołaniem się do piędznej siły, jednak nienależy obojętnym okiem oglądać na sojusz niechęci Izraelitów z rozszerzonym powszechnie nieukontowaniem. Tutaj, gdzie od czasu zawiedzionych nadziei w r. 1848 i 1849 aż nazbyt niestety pojawiła się polityczna nienawiść, śmiertelny cios, jakiego doznała tak wielka część ludności, nie może pozostać bez skutków ani dla politycznego, ani dla przemysłowego zycia. (A. W. Z)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 26. października.)

Metal. austr. 5⁰/₁₀₀ 80¹/₂; 4¹/₂ 72¹/₈. Akcje bank. 1372. Sardyjskie — Hiszpańskie 45³/₄. Wiedeńskie 102³/₄. Losy z r. 1834 —; 1839 r. —.

Prusy.

(Petycja sejmu królewskiego do Jego król. Mości.)

Berlin, 23go października. Sejm Królewiecki uchwalił między innymi petycję do Jego król. Mości o zmodyfikowanie gabinetowego rozporządzenia z dnia 6. czerwca 1848 w ten sposób, ażeby znowu zaprowadzono cielesną klóskę dla karania młodych zbrodniarzy i takich indywiduów, które obywatelską część już utraciły. (W. Z.)

Berlin, 23go października. „*N. Pr. Ztg.*“ donosi, że rząd Sardyjski ma zamiar wysłać do Berlina ambasadora, a w tym razie będzie zapewne i ze strony Prus nie sprawujący interesa, lecz ambasador do Turynu wyprawiony. (W. Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 26. października.)

Dobrowolna pożyczka 5⁰/₁₀₀ 101⁷/₈ p. 4¹/₂ z r. 1850 103. 4¹/₂ z r. 1852 103³/₄. Obligacje długu państwa 93³/₄. Akcje bank. 106¹/₄. l. Pol. list. zastaw. —; nowe 97¹/₂; Pol. 500 l. 92; 300 l. 155¹/₂ l. Frydrychsdory 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 11¹/₈. Austr. banknoty —.

Grecya.

(Depesza telegraficzna.)

Ateny, 19. października. Senat przyjął stanowczo budżet na rok 1852. (L. k. a.)

Turecya.

(Depesza telegraficzna.)

Konstantynopol, 16go października. Exministra finansów *Nafiz-Baszę* aresztowano. W miejsce pana *Kallimaachi* mianowano *Feli-Baszę* ambasadorem Porty w Paryżu. Potwierdza się, że *Londyńsko-Paryżka* pożyczka będzie odrzucona.

Beirut, 19. października. Druzowie poparci przez *Beduinów* rozpoczęli walkę z Turkami i napadli w nocy na ich obóz. Według urzędowego uwiadomienia, poległo przy tem starciu się 400 insurgentów, a 200 pojmano w niewolę. — Gościńce w Syrii są coraz więcej niebezpieczno, komunikacya z Damaskiem przerwana. (L. k. a.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 27. października. *Litografowana korespondencya austriacka* z dnia dzisiejszego donosi: Wspomnieliśmy już w

liku i zaczęli grać *landsknechta* w tym samym pokoju, gdzieśmy rozmawiali teraz. Jako zwykle bywało, grali *Bardsley* i *Lord Geofrey* na siebie. Rozumić się, że lord przegrywał ciągle, ale wkońcu wstał z oburzeniem od stołu *Ruthin*, i pod zaklęciem na honor swój obwinił *Bardsleya*, że z pięciu talii kart, które leżały na stole, schował jedną pokryjomu, a natomiast położył swoją ze znakami i tak ukartowaną, że jako bankier musiał koniecznie wygrać trzynaście stawek. Na taki zarzut skoczył *Bardsley* jak wściekły chcąc uderzyć młodzieńca a zarazem, niby przypadkiem rzucić karty w ogień; ale lord *Erntoft* porwał go za rękę, a *Bardsley* straciwszy przeto równowagę, chwycił się dywanu osłaniającego ścianę; przeto nagle szarpnięcie zesunął się dywan i wprost przed oczyma lorda odsłoniło się owo zwierciadło weneckie. Przez chwilę patrzył w nie lord wyteżonym wzrokiem, i zdawało się, że chciał coś mówić, ale słowa zamarzyły mu w ustach. Potem wzdrygnął się nagle, jakby na widok upiora, zdrętwiał na całym ciele, i padł prawie martwy.

— „Jużcie musiał się wzdrygnąć“ — rzekła *Mrs. Ursula* po odejściu służącego — „bo widział w tem zwierciadle więcej, niżby kto inny do sądnego dnia wypatrzył; to nieszczęsny wypadek, którego obawiałam się zaraz, gdy niespodziane przybycie lorda przeszkodziło mi zdjąć to zwierciadło.“

(Ciąg dalszy nastąpi.)

wczorajszym artykule naszym, że z pośpiechem robią się przygotowania do rozpoczęcia czynności komisji organizacyjnych w pojedynczych krajach koronnych. Dowiadujemy się, że te komisje na mocy najwyższego rozporządzenia składać się mają pod przewodnictwem Namiestnika albo jego zastępcy z równej liczby radców władzy politycznej i sądowej, których mianowanie Jego c. k. apostolska Mość sobie zastrzedz raczył, i z jednego urzędnika finansowego, którego oznaczyć ma minister finansów.

Propozycje względem tych mianowań przedłożone będą według najwyższego rozkazu z największym pośpiechem. Zadaniem urzędnika finansowego będzie głównie, czuwać nad interesami skarbu państwa.

Wenecya, 26. października. Jego Mość król Otto Grecyi przybył tu dzisiaj z Werony i uda się na wojennym parostatk „Otto“ zład do Grecyi.

Paryż, 26. października. *Monitor* zbija pogłoskę względem mającej nastąpić podróży księcia-prezydenta do północnych prowincyi Francyi.

Bruxela, 26. paźdz. Na dzisiejszem posiedzeniu izby reprezentantów odbył się wybór prezydenta. Większością 54 głosów obrano liberalistę pana Delfesse. Posady wiceprezydentów i sekretarzy podzielono między liberalnych i katolików. Zapewniają, że wśród takich okoliczności zajmie się znów p. Brucker utworzeniem gabinetu.

Turyń, 25. paźdz. Słychać powszechnie i z wiarogodnych źródeł, że prezydent ministrów *d'Azeglio* podał się do dymisji, a hr. *Cavour* otrzymał polecenie odnowienia gabinetu. Minister wojny *Lamarmora* i minister robót publicznych p. *Paleocapa* mają nadal zostać w gabinecie. *Cavour* ma oprócz prezydentury objąć także sprawy finansów, a *Sanmartino*, szef sekcynny, ma otrzymać posadę ministra spraw wewnętrznych.

Z **Corfu** donoszą z dnia 19. b. m., że angielska flota morza śródziemnego wraz ze stojącymi tu dawniej okrętami o sile 600 dział odpłynęła d. 26. b. m. do Malty, a w Corfu zostanie tylko fregata „*Arctusa*.”

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 29go października. Na naszym dzisiejszym targu sprzedawano korzce pszenicy po 18r.13k.; żyta 14r.14k.; jęczmienia 11r.; owsa 7r.18k.; hreczki 12r.; grochu 16r.15k.; kartofli 7r. 17k.; — cenar siana kosztował 2r.31k.; okłotów 1r.40k.; — za sag drzewa bukowego płacono 22r.30k., sosnowego 18r. w w. Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

(Ceny targowe w obwodzie Sanockim.)

Sanok, 19go października. Według doniesień handlowych płacono na targach w Sanoku, Dobromilu, Lisku, Rymanowie i Dynowie w pierwszej połowie b. m. w przecięciu za korzce pszenicy 8r.38k.—9r.12k.—9r.12k.—8r.52k.—8r.24k.; żyta 7r.12k.—7r. 12k.—6r.56k.—6r.40k.; jęczmienia 4r.54k.—4r.24k.—5r.24k.—5r. 36k.—4r.48k.; owsa 3r.2k.—3r.12k.—4r.—2r.50k.—2r.24k.; hreczki w Dobromilu 7r.36k.; ziemniaków 0—4r.—3r.—0—2r. Za cenar siana 1r.12k.—48k.—1r.—26k.—54k. Sag drzewa twardego kosztowa-

wał 4r.24k.—5r.12k.—5r.—6r.—5r., miękkiego 3r.24k.—4r.12k.—3r.—4r.48k.—3r. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 3²/₅k.—3³/₅k.—0—3²/₅k.—3³/₅k. i garniec okowity po 1r.55k.—2r.30k.—0 1r.20k.—1r.20k. m. k. Kukurudzzy, nasienia koniczy i wełny nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 29. października.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. k.	5	24	5	28
Dukat cesarski „ „	5	30	5	35
Półimperyal zł. rosyjski „ „	9	33	9	36
Rubel śr. rosyjski „ „	1	51	1	52
Talar pruski „ „	1	41	1	44
Polski kurant i pięciozłotówk. „ „	1	22	1	23
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. „ „	90	10	90	30

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytutu kredytowym.

Dnia 29. października 1852.

		złr.		kr.	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po mon. konw.		90		15	
Przedano „ „ 100 po „ „		—		—	
Dawano „ „ za 100 „ „		—		—	
Żądano „ „ za 100 „ „		90		45	

(Kurs pieniężny na giełdzie Wied. d. 27. paźdz. o pół do 2. po południu)
Ces. dukatów stoplowanych agio 23. Ces. dukatów obrączkowych agio 22¹/₂. Ros. Imperyalu 9.30. Srebra agio 15³/₄ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. października.

PP. Witkowski Tadeusz, z Soroki. — Czajkowski Jan, z Kamionki wołoskiej. — Batowski Alexander, z Udnowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. października.

Hr. Korytowski Rafał, do Tarnopola. — PP. Strachocki Józef, do Rudnik. — Myrbach Franciszek, c. k. starosta obwodowy, do Zaleszczyk.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 29. października.

Pora	Barometr w mierze wied. wprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury dog. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	27 9 30	+ 7,5 ⁰	+ 10 ⁰	północno. zach.	pochm. mgła
2 god. pop.	27 9 30	+ 10 ⁰	+ 4 ⁰	zachod.	„ deszcz
10 god. wie.	27 9 70	+ 5 ⁰		cicho	„ „

F E A T E R.

Dziś: Na dochód JPani Hammermeister, Artystki znakomitej przy Operze tutejszej: „**Wesele Figara**“ sławna z swej komiczności opera Mozarta.

K R O N I K A.

Oprócz sztuk „*Komornik Poeta*“ i „*Zawalenie Wieży*“ o czem już wspominaliśmy, dawano w tym tygodniu trzy innych: *Trójkę hultajską* we Srodę, a wczoraj „*Starą Romantyczną*“ i „*Rataplanę*“, wszystkie z namysłu dobierane na występ dla JPana Edwarda Henniga, w których przybierał role charakterem komiczniesze: w *Trójce* szewczyka Szydelki, w starej *Romantycznej* Barona, w *Rataplanie* oberzysty Trybuszona, i we wszystkich uprzejmie przyjęła go Publiczność. Gra i ruchy są swobodne, wysłowienie sytuacji wierne, i gdy zechcemy uwzględnić, że niezwykajnie dla artysty występowanie w teatrze może za ogromnym na naszą publiczność, a przytem zwykła obawa, by powadze kunsztu a wymaganiom widza, którego się jeszcze nieznna, w czem nie ubliżyć, tedy przyznać musimy, że oswojenie się z szerszym obwodem sceny ujmie lekkości a przyda tej śmiałości, z której komik częstokroć więcej odnosi pochwał, niżli z jak najdokładniejszego oddania istotnej treści sztuki; — a co właśnie p. Hennigowi ze wszech miar przyznano, i osobliwie uważano zachowanie wszelkiej, tyle trudnej w komice gminniejszej przyzwoitości. Bywają w komedjach pewne zwroty do publiczności samej, i w starej *Romantycznej* wczoraj podobno się autorowi — słuszną czyli niesłuszną, o tem nie nam sądzić — rzucić pewne obelżywe do łóż przymówki. Może nie zgrze-

szyłby aktor, jeźli by wymawiając te autorskie szyderstwa prowadził oko tam, dokąd słowa były wymierzone. Przyzwoitości gry p. Henniga zawdzięczamy, że w nikim w sali nie powstała myśl odnosić słowa artysty do tej lub owej łoży; a zrzeczność w tem okazał, że najprzód lornetką obejrzał wszystkie łoża teatru do koła, a gdy rzucić mu przyszło przymówki, miotał je w te i owe strony do łoż domysłnych w kulisach. W tem nic i prawdzie nie ujął, i dowiódł, że szyderstwo w rozropnej wystawie, acz przywarę karci, osobistości nie razi. Wdzięcznie też za kazdem wystąpieniem przyjęło grę p. Henniga.

Przewodnik lwowski.

Wyroby Introligatorskie, jakoto: Strojne Sprzęciki przy gotowaniu i biórkach, schowki misterne z kartonu lub ze skóry na drobiazgi i piękniadełka domowe; wygodki podróżne znane z francuska pod różnemi nazwiskami, i setne w zawodzie introligatorskim osobliwości roboty gładkiej lub wytłaczanej — w Rynku Nr. 157 na składzie u p. M. *Senkowskiego*.

Nowy **Preparat** na wzór Gummy-elastyki do przetarcia i wyskrobku pisma bez uszkodzenia papieru, w handlu p. *Jürgensa*, ulica halicka N. 294.

Do dzisiejszej Gazety dołączony jest Dodatek Tygodniowy Nr. 46.